

Sygn. akt II CSK 167/07

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz

w sprawie z powództwa G. L.- S. i K. S.
przeciwko P. Spółdzielni Mieszkaniowej
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 maja 2007 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 23 sierpnia 2006 r.,

odrzuca skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Powodowie [...] wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 sierpnia 2006 r., ogłoszonego po rozpoznaniu sprawy w tym dniu. Skarga ta wniesiona została w sytuacji, gdy wniosek o doręczenie wymienionego wyroku z uzasadnieniem powodowie złożyli w dniu 11 września 2006 r., wnosząc jednocześnie o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności. Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 28 listopada 2006 r. wniosek uwzględnił.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skuteczne złożenie żądania doręczenia orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem stanowi warunek zaskarżenia orzeczenia skargą kasacyjną (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 1996 r., I PKN 45/96, OSNP 1997, nr 14, poz. 254, z dnia 14 września 2006 r., III CZ 54/06, niepubl. i z dnia 28 marca 2007 r., III CSK 66/07, niepubl.). Stosownie do art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 398⁵ § 1 i art. 387 § 3 k.p.c. skarga kasacyjna, która została wniesiona od orzeczenia, którego doręczenia z uzasadnieniem strona nie zażądała w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji orzeczenia, podlega odrzuceniu przez sąd drugiej instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2006 r., III CZ 12/06, niepubl.). W myśl art. 398⁶ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji. Badając dopuszczalność skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy ocenia prawidłowość przywrócenia przez sąd drugiej instancji terminu do wniesienia przez stronę wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem i stwierdziwszy bezzasadność postanowienia o przywróceniu terminu odrzuca skargę (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 marca 1997 r., I CKN 45/97, niepubl. i z dnia 11 czerwca 2002 r., I PKN 479/01, OSNP – wkł. 2002, nr 18, poz. 1).

Powodowie reprezentowani byli w sprawie przez pełnomocnika adw. P. S., który w dniu 21 czerwca 2006 r. został zawiadomiony o terminie rozprawy przed Sądem Apelacyjnym wyznaczonej na dzień 23 sierpnia 2006 r. (k. 421). Na rozprawę ani powodowie ani ich pełnomocnik nie stawili się (k. 428). Wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem

powodowie uzasadnili tym, że o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 23 sierpnia 2006 r. nie wiedzieli i o zapadłym wówczas wyroku dowiedzieli się w dniu 6 września 2006 r. i że pismem z dnia 4 sierpnia 2006 r. złożonym w kancelarii swojego pełnomocnika wypowiedzieli mu pełnomocnictwo, wobec czego adw. S. przestał ich reprezentować (k. 444-445). W toku postępowania o przywrócenie terminu powód dodatkowo wyjaśnił, że w czasie, gdy była rozprawa (23 sierpnia 2006 r.) przebywał wraz z żoną poza krajem; w dniu 6 września 2006 r. skontaktował się z adw. S., ale nie pamięta co on powiedział; w tymże dniu dzwonił też do Sądu i dowiedział się o wyniku sprawy (k. 462-463). Przesłuchany w charakterze świadka adw. S. potwierdził złożenie w jego kancelarii w dniu 4 sierpnia 2006 r. pisma powodów wypowiadającego udzielone mu pełnomocnictwo. Zeznał, że ze względu na przebywanie na urlopie pismo to „dotarło” do niego w dniu 22 sierpnia 2006 r. i że był przekonany, iż wobec tego, że minął okres 14-dniowy od wypowiedzenia pełnomocnictwa przestał być pełnomocnikiem powodów; uznał, że nie ma potrzeby zawiadomiania sądu o wypowiedzeniu mu pełnomocnictwa, bo z treści wypowiedzenia wynikało, iż wolą powodów jest, żeby reprezentował ich inny pełnomocnik. Adwokat S. zeznał też, że w czerwcu 2006 r. dzwonił do powodów, kiedy otrzymał z sądu zawiadomienie o wyznaczonym terminie rozprawy apelacyjnej, „ale powodowie byli chyba poza granicami kraju” (k. 475).

W przytoczonych okolicznościach brak było podstaw do przywrócenia powodom terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem, zaskarżonego skargą kasacyjną. W myśl art. 168 § 1 k.p.c. przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej może bowiem nastąpić tylko w razie, gdy strona nie dokonała czynności procesowej w terminie bez swojej winy. Przez stronę należy przy tym rozumieć także pełnomocnika strony, a jego błąd procesowy obciąża stronę (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 marca 2000 r., IV CKN 841/00, niepubl., z dnia 23 lipca 2002 r., II CZ 72/02, niepubl. i z dnia 3 grudnia 2003 r., I CZ 139/03, niepubl.). Wniosku o przywrócenie terminu nie można opierać na tym, że to nie strona a jej pełnomocnik zaniedbał dokonania czynności procesowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 950/99, niepubl.).

Wbrew przekonaniu pełnomocnika powodów adw. S., któremu dał on wyraz w zeznaniach złożonych w charakterze świadka złożonych w postępowaniu o przywrócenie terminu, do przypadku wypowiedzenia mu pełnomocnictwa przez mocodawców w dniu 4 sierpnia 2006 r. nie ma zastosowania art. 94 § 2 k.p.c., przewidujący obowiązek działania za mocodawcę przez dwa tygodnie od wypowiedzenia. Wymieniony przepis określa bowiem obowiązek pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym działania za mocodawcę jeszcze przez dwa tygodnie od wypowiedzenia pełnomocnictwa – chyba, że mocodawca zwolni go od tego obowiązku – w razie wypowiedzenia pełnomocnictwa przez pełnomocnika. Jak stanowi art. 91 § 1 k.p.c., wypowiedzenie pełnomocnictwa procesowego przez mocodawcę odnosi skutek prawny w stosunku do sądu z chwilą zawiadomienia go o tym, w stosunku zaś do przeciwnika i innych uczestników – z chwilą doręczenia im zawiadomienia przez sąd. W stosunku wewnętrznym łączącym pełnomocnika i mocodawcę wypowiedzenie pełnomocnictwa przez mocodawcę wywiera skutek z chwilą wypowiedzenia lub z inną chwilą określoną przez strony tego stosunku. W razie takiego wypowiedzenia obowiązkiem pełnomocnika (w szczególności będącego adwokatem lub radcą prawnym), i to niezależnie od tego, czy mocodawca deklaruje ustanowienie innego pełnomocnika, jest przekazanie mocodawcy informacji co do stanu sprawy, których mocodawca nie posiada, a przede wszystkim informacji o czynnościach procesowych, których podjęcie przez sąd zostało wyznaczone, zwłaszcza gdy mają one nastąpić w bliskim już czasie. Adwokat S. wiedział o terminie rozprawy wyznaczonej przed Sądem Apelacyjnym na dzień 23 sierpnia 2006 r. Jak wynika z jego zeznań, w czerwcu 2006 r. nie przekazał on skutecznie tej informacji powodom. Nie mając wiedzy, że informację tę powodowie posiadają, obowiązkiem jego było więc zawiadomienie powodów o terminie wyznaczenia przez Sąd Apelacyjny rozprawy niezwłocznie po wypowiedzeniu mu pełnomocnictwa (co powinno nastąpić przy takim zorganizowaniu pracy, żeby korzystanie z urlopu nie wpływało na możliwość i terminowość dokonania tej czynności) i to w sposób dający pewność o dotarciu informacji do powodów. Jeżeli adw. Szwarz tego nie uczynił, nie mógł być pewny, że powodowie wiedzą o wyznaczeniu przez Sąd Apelacyjny rozprawy na dzień 23 sierpnia 2006 r. i że

wezmą w niej udział osobiście lub w odpowiednim czasie ustanowią innego pełnomocnika, który mógłby ich reprezentować na tej rozprawie. W sytuacji, gdy sam nie zawiadomił Sądu Apelacyjnego o wypowiedzeniu mu pełnomocnictwa przez powodów, powinien upewnić się, czy zawiadomienia takiego nie dokonali powodowie i wobec stwierdzenia, że nie uczynili tego, powinien wziąć udział w rozprawie i niezwłocznie zawiadomić powodów o treści wyroku zapadłego w wyniku rozpoznania sprawy na tej rozprawie, a jeżeli tak nie postąpił – złożyć w terminie przewidzianym przez ustawę wniosek o doręczenie tego wyroku z uzasadnieniem. Wypowiedzenie pełnomocnictwa przez powodów – wobec niezawiadomienia o tym Sądu Apelacyjnego – nie było bowiem skuteczne wobec Sądu i nie uniemożliwiło działania pełnomocnika przed Sądem, a przeciwnie, zwłaszcza że pełnomocnikiem był adwokat, obligowało go do takiego działania, jeżeli jego brak narażał mocodawców na ujemne konsekwencje procesowe.

Z drugiej strony, skoro powodowie wypowiedzieli pełnomocnictwo, działając w trosce o własne interesy powinni bez nieuzasadnionej zwłoki albo osobiście zainteresować się stanem sprawy przez zasięgnięcie informacji w tym względzie od dotychczasowego pełnomocnika lub bezpośrednio w sądzie rozpoznającym sprawę, albo powinni niezwłocznie ustanowić nowego pełnomocnika, który miałby obowiązek uzyskania informacji o stanie sprawy i w zależności od tych informacji – podjęcia odpowiednich czynności procesowych. Mogli wszakże zasadnie oczekiwać, że pełnomocnik, któremu wypowiedzieli pełnomocnictwo, przekaże im wszystkie posiadane informacje o stanie sprawy, zwłaszcza o wyznaczonym w sprawie terminie rozprawy i potrzebie podjęcia odpowiednich czynności lub czynności takie podejmie.

Powyższa ocena zachowania pełnomocnika powodów, polegająca na zaniechaniu działania, do którego pełnomocnik ten był zobowiązany z mocy umowy zawartej z mocodawcami i wynikających z ustawy zasad wykonywania obowiązków pełnomocnika, których niezajomością jako adwokat nie może się zasłaniać, nakazuje uznać, że niezłożenie w ustawowym terminie (art. 387 § 3 k.p.c.) przez pełnomocnika powodów wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 sierpnia 2006 r. wraz z uzasadnieniem było

zawinione. Wyklucza to możliwość przywrócenia terminu do dokonania tej czynności (art. 168 § 1 k.p.c.).

Z wymienionych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. postanowił jak w sentencji.